

A 2009. évi szelvény ÉNy-i szélénél elhelyezkedő 191. sz. tiszai anyagyerő gödörbe ásták bele a 200. sz. *gepida sírt*; ez pillanatnyilag az 1. lelőhely DNy-i részén megismert gepida temetőfelt legdélebbi temetkezése, így a közöttük lévő feltáratlan területen feltétlenül számítanunk kell további sírokra.

A szakálhái, tiszai, halomsíros, Gáva és szarmata telepek, valamint a gepida temető mind az 1. lelőhely D-i, mind a 2. lelőhely É-i részében megjelentek és jelenségeik valószínűleg fedik a két lelőhely feltárt részei közötti kis hátat.

Az elsődleges leletfeldolgozást követően a leletanyag a szolnoki Damjanich János Múzeumba kerül végleges elhelyezésre.

Munkatársak: Kalli András, Masek Zsófia, Soós Eszter, Szilágyi Márton régészek; Bajkai Rozália, Bittner Bettina, Blay Adrienn, Fejér Eszter, Groma Kata, Jáky András, Király Ágnes, Kurunczi Móni, Lamm Flóra, Mali Péter, Novák Mariann, Paár Ferenc, Tarbay Gábor, Tóth Farkas Márton régészhallgatók; Bacskai István fémkereső műszeres szakember. A geodéziai felmérést az Archeodata 1998 Bt. végezte.

FÜZESI ANDRÁS – SEBŐK KATALIN – V. SZABÓ GÁBOR

520. Tiszabura, Nyakas-ér (KÖH 56162)

(Jász-Nagykun-Szolnok megye) Sza

Az NK-10 jelű lelőhely részleges feltárását a nagykunsági árapasztó tározó építése tette szükségessé; melyet az ELTE Régészettudományi Intézete végzett 2010. április 28. és május 28. között. A feltárt 198 m²-en mindössze 1 régészeti objektumot rögzítettünk.

A lelőhelyen 2007-ben a Jász-Nagykun-Szolnok Megyei Múzeumok Igazgatóságának munkatársai végeztek terepbejárást; szórványos-átlagos mennyiségű késő bronzkori, a Gáva- kultúrába tartozó cserepet gyűjtöttek. A lelőhelyen 2 m széles kutatóárok megnyitására volt lehetőségünk a tervezett üzemi út árkanak nyomvonalában. A szonda É-i szakaszán régészeti objektumot nem figyeltünk meg; a kutatóárkot kettéosztó földúttól D-re egyetlen árok szakaszát észleltük, mely leletanyaga alapján a szarmata népességhez köthető.

Az elsődleges leletfeldolgozást követően a leletanyag a szolnoki Damjanich János Múzeumba kerül végleges elhelyezésre.

Munkatársak: Szilágyi Márton régész, Bacskai István fémkereső műszeres szakember. A geodéziai felmérést az Archeodata 1998 Bt. végezte.

VÁCZI GÁBOR

521. Tiszaeszlár, Bashalom (KÖH 37150)

(Szabolcs-Szatmár-Bereg megye) Sza

A Tiszalök-Ibrány közötti 132 kV feszültségű távvezeték létesítését célzó projekt keretében 114, egymástól 300 m-re eső, lábazatával átlagosan 6×6 m alapterületet el-

foglaló villanyoszlop telepítésére került sor. A villanyoszlopok helyének kiásását régészeti megfigyelésünk kísérte 2009. december és 2010. március között. A Bashalom közelébe eső 71., 70., 68., 69. és 66. oszlophelyek humuszosulásánál mutatkoztak régészeti jelenségek. A megelőző feltárást 2010. június 8. és július 6. között végeztük.

A feltárási terület Tiszaeszlár Bashalom településrészétől K-re helyezkedik el a folyószabályozás előtti tiszai ártér szélét kísérő dombháton. Általában csak az 50–60 cm humuszréteggel takart altalaj szintjén sikerült megfigyelni az objektumokat.

A 71. oszlophelynél feltárt négy gödör közül az egyikben egy kutya – részben anatómiai rendben fekvő – csontvázát tártuk fel. A 70. oszlophelyen előkerült 5 császárkori méhkas, ill. kúposan szűkülő oldalú gödör. A 68. oszlophely üresnek mutatkozott, csupán a humusból került elő némi kerámiatöredék. A 69. oszlophely a humuszosulást követően azonnal megtelt talajvízzel. Az oszlophely feltárása gyakorlatilag a talajvízszint-csökkentés mellett a régészeti leletek kimentését jelentette.

A 66. oszlophely mutatkozott a legsűrűbbnek: itt összesen 18 objektum került elő. Ezek közül több szuperpozíciós rendszerben van egy – vagy több – másik objektummal. Mivel minden objektumból eddig szarmata leletek kerültek elő, több periódusú települést feltételezhetünk a területen. Az objektumok közül kettő megközelítőleg négyzetes alaprajzú, félig földbe mélyített épület volt. Ezek közül az egyik rendkívül magasan volt, így sajnos jó része elpusztult. A másik épület nagyon szabályos négyzet alaprajzú, egyszerű bevájt kemencével. Oszlophelyeket nem találtunk a házpadlóban, csupán két sekélyebb mélyedést. Egyik gödörben tapasztásnak tűnő omladék került elő nagy mennyiségben, gyakran áglenyomatokkal. A többi objektum méhkas alakú, egyenes aljú gödör, melyek egymást érték. Egy árok is áthaladt ÉNy-DK irányban, amely talán a legkésőbbi objektum, mert három gödröt is átvágott. A leletanyag nagyrészt szürke korongolt fazekakból és hombárokból áll. Ezenkívül megtalálható a durva, kézzel formált házikerámia ugyanúgy, mint a római import terra sigillata és utánzatai. Számos megmunkált csonteszköz került elő, többek között egy két darabra tört csont hajtű. A fémkeresős vizsgálatoknak két római kisbronz érmet köszönhetünk.

Munkatársak: Magyar Csaba, Kovács Zoltán, Szász Csaba, Ligeti Gábor, Kelemen Péter, Kiss András technikusok; Sarnek Tamás fémkeresős vizsgálatok; Giczi Dávid és Karsainé Hanusi Erzsébet geodézia és térinformatika.

JÁNOS JUDIT – KISS CSABA – LUKÁCS JÓZSEF

522. Tiszagyenda, Felső-Gyenda I. (KÖH 56171)

(Jász-Nagykun-Szolnok megye) R

Az ELTE Régészettudományi Intézete 2010. május 5. és július 5. között végezte az NK-15 jelű lelőhely részleges feltárását, amit a nagykunsági árapasztó tározó építése